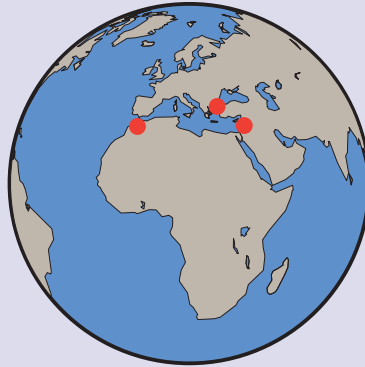

PROGRAMA AZAHAR

El Programa Azahar, de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI), s'executa a tres regions de la Mediterrània (el Magrib, l'Orient Mitjà i el sud-est d'Europa) i comprèn accions en matèria de conservació de sòls, gestió sostenible de l'aigua, energies renovables i ús eficient de l'energia, turisme sostenible, producció sostenible, sanejament ambiental i planificació i gestió mediambiental. El 2002 el Govern de les Illes Balears s'incorporà al Programa Azahar. De llavors ençà ha participat en diversos projectes.

El Programa Azahar, de la Agencia Española de Cooperación Internacional (AECI), se ejecuta en tres regiones del Mediterráneo (Magreb, Oriente Medio y el sudeste de Europa) y comprende acciones en materia de conservación de suelos, manejo sostenible del agua, energías renovables y uso eficiente de la energía, turismo sostenible, producción sostenible, saneamiento ambiental y planificación y gestión medioambiental. En 2002 el Govern de las Illes Balears se incorporó al Programa Azahar. Desde entonces ha participado en diversos proyectos.

Millora de les Condicions Ambientals a la Costa d'Ued Lau (Marroc)

Molts de joves de la vall d'Ued Lau volen emigrar i tenir una vida millor que la de les seves famílies, que viuen en condicions precàries de la pesca i de l'agricultura. Per aquest motiu se'n van a la ciutat veïna de Tetuán o s'embarquen en una pastera rumb a Espanya. Ued Lau, la població principal de la vall, és coneguda com "el poble de les pasteres" i ha estat testimoni de nombroses partides, algunes tràgiques.

Però aquesta vall, situada al nord-oest del Marroc, té un elevat potencial turístic gràcies als seus paisatges pintorescos i al clima favorable. A la seva franja costanera se succeeixen els penya-segats, les cales, els pobles de pescadors, i a la desembocadura del riu Ued Lau s'estén una vasta platja de 14 quilòmetres de llarg.

Malgrat això, la deficient gestió dels residus de la zona, sobretot de les deixalles sòlides urbanes, els abocaments que s'han fet al riu i les escombraries marines, envaeixen la platja i amenacen de contaminar i vulnerar greument aquest ecosistema que, d'altra manera, podria fomentar la creació d'ocupació i incentivar l'activitat econòmica de la vall. El turisme és una activitat que depèn directament de la qualitat mediambiental de l'entorn (tot i que el desenvolupament turístic també incideix negativament en els seus valors ambientals).

Mejora de las Condiciones Ambientales en la Costa de Ued Lau (Marruecos)

Muchos jóvenes del valle de Ued Lau quieren emigrar y tener una vida mejor que la de sus familias, que viven en condiciones precarias de la pesca y de la agricultura. Por esta razón se marchan a la cercana ciudad de Tetuán o se embarcan en una patera rumbo a España. Ued Lau, la población principal del valle, es conocida como "el pueblo de las pateras" y ha sido testigo de numerosas partidas, algunas de ellas trágicas.

Pero este valle, situado en el noroeste de Marruecos, tiene un elevado potencial turístico gracias a sus pintorescos paisajes y a su clima favorable. En su franja costera se suceden los acantilados, las calas, los pueblos de pescadores y, en la desembocadura del río Ued Lau, se extiende una vasta playa de 14 kilómetros de largo.

Sin embargo, la deficiente gestión de los residuos de la zona, sobre todo de los desechos sólidos urbanos, los vertidos que se han arrojado al río y la basura marina, invaden la playa y amenazan con contaminar y vulnerar gravemente este ecosistema que, de otro modo, podría fomentar la creación de empleo e incentivar la actividad económica del valle. El turismo es una actividad que depende directamente de la calidad medioambiental del entorno (aunque el desarrollo turístico también incida negativamente en los valores ambientales de éste).

Dirección General de Cooperación / Natalia Riera / Marruecos

Dirección General de Cooperación / Natalia Riera / Palestina

Dirección General de Cooperación / Natalia Riera / Territorios Palestinos

Fer compatible el desenvolupament humà de les poblacions locals amb la protecció del medi ambient i la conservació dels recursos naturals és l'objectiu principal del Programa Azahar. En els països mediterranis on el sector turístic representa una oportunitat de desenvolupament econòmic, de creació de riquesa i de benestar, el Programa Azahar hi realitza un conjunt d'actuacions en matèria de turisme sostenible. És el cas d'aquest pla de Millora de les Condicions Ambientals a la Costa d'Ued Lau, executat durant els anys 2004 i 2005.

Per emprendre aquest projecte, s'adquirí una màquina de tracció independent, arrossegada per un tractor, destinada a la neteja de la platja, i s'instal·laren equips per al manteniment de l'entorn (punts de recollida de deixalles, contenidors i papereres). Paral·lelament, es dugué a terme un programa d'informació i sensibilització destinat a la població local i estacional, i es crearen les estructures per gestionar per si mateixes futures campanyes de sensibilització (com ara els clubs de medi ambient escolars). També es realitzaren activitats de capacitatció per a l'ús correcte i conservació dels equips.

Aquest projecte s'ha emmarcat dins d'un pla més ambiciós de l'AECL, que cerca convertir la vall d'Ued Lau en un model de desenvolupament sostenible per a la regió del nord del Marroc.

Seminari Avançat sobre Gestió Mediambiental de l'Activitat Turística

Darrerament, s'ha anat imposant la idea que una activitat turística més sostenible no és només una demanda creixent del mercat, sinó també una necessitat per a la supervivència d'aquest sector a mitjà i a llarg termini.

Hacer compatible el desarrollo humano de las poblaciones locales con la protección del medio ambiente y la conservación de los recursos naturales es el objetivo principal del Programa Azahar. En aquellos países mediterráneos en los que el sector turístico representa una oportunidad de desarrollo económico, de creación de riqueza y de bienestar, el Programa Azahar realiza un conjunto de actuaciones en materia de turismo sostenible. Es el caso de este plan de Mejora de las Condiciones Ambientales en la Costa de Ued Lau, ejecutado en los años 2004 y 2005.

Para acometer este proyecto, se adquirió una máquina de tracción independiente, arrastrada por un tractor, destinada a la limpieza de la playa, y se instalaron equipos para el mantenimiento del entorno (puntos de recogida de desechos, contenedores y papeleras). Paralelamente, se llevó a cabo un programa de información y sensibilización destinado a la población local y estacional, y se crearon las estructuras para gestionar por sí mismas futuras campañas de sensibilización (como los clubs de medio ambiente escolares). También se realizaron actividades de capacitación para el correcto uso y conservación de los equipos.

Este proyecto se ha enmarcado dentro de un plan más ambicioso de la AECL, que busca convertir el valle de Ued Lau en un modelo de desarrollo sostenible para la región del norte de Marruecos.

Seminario Avanzado sobre Gestión Medioambiental de la Actividad Turística

En los últimos tiempos, se ha ido imponiendo la idea de que una actividad turística más sostenible no es sólo una demanda creciente del mercado, sino también una necesidad para la supervivencia de este sector a medio y largo plazo.

Amb l'objectiu de formar professionals i gestors de les administracions públiques de països mediterranis perquè promoguin, des de les seves institucions, la implantació de polítiques i estratègies de suport a una gestió mediambiental sostenible en el sector turístic, s'organitzà el Seminari Avançat sobre Gestió Mediambiental de l'Activitat Turística.

A aquest seminari, celebrat el passat mes de novembre a la Universitat de les Illes Balears, hi assistiren professionals i funcionaris de les administracions públiques del Marroc, Albània, Algèria, Bòsnia i Hercegovina, Egipte, Jordània, Líban, Sèrbia i Montenegro, Territoris Palestins, Tunísia i Turquia.

Un dels principals objectius del curs fou mostrar l'experiència desenvolupada a les Illes Balears en la implantació del Sistema Comunitari de Gestió i Auditoria Mediambientals (EMAS) en empreses turístiques.

Projecte de Seguretat Alimentària i Creació de Llocs de Feina a la Franja de Gaza

L'agricultura és un sector fonamental en l'economia palestina i ocupa un percentatge important de la seva població. Com que l'agricultura de regadiu és la més estesa a la zona, i la major part de la producció la consumeixen els seus habitants, és del tot necessari preservar els recursos hídrics. D'altra banda, l'elevada taxa de desocupació i el declivi en els ingressos de les famílies fan que moltes se situïn per sota del llindar de la pobresa.

Durant els anys 2003 i 2004, el Govern de les Illes Balears col·laborà en el Projecte de Seguretat Alimentària i Creació de Llocs de Treball a la zona mitjana de la franja de Gaza. Aquest projecte tingué com a objectiu principal la reconstrucció d'infraestructures agràries i d'extracció d'aigua, malmeses com a resultat d'una severa situació viscuda a la franja de Gaza.

A la primera fase (2003), l'aportació balear es destinà a donar suport a la producció d'un viver, a recuperar un pou agrícola, a rehabilitar 10 hivernacles i a instal·lar sistemes de regatge gota a gota. A més, s'impartí un curs intensiu de formació a agricultors i tècnics agrònoms, sobre gestió sostenible de l'aigua, gestió i control de fertilitzants, pesticides i sistemes de dessalinització.

A la segona fase (2004), es continuà amb la reconstrucció i la reparació d'infraestructures agrícoles i d'aigua, es donà suport a la producció agrícola (principalment cítrics i palmeres), es fomentà el tractament d'aigües residuals per a ús agrícola i l'ús de fangs residuals com a fertilitzants, i es prosseguí la formació i capacitatció d'agricultors i tècnics.

La població rural i desocupada de la zona mitjana de la franja de Gaza fou la beneficiària d'aquest programa: es crearen nous llocs de treball, els agricultors augmentaren els seus ingressos, s'enfortí la seguretat alimentària de la zona i es contribuí a l'estalvi d'aigua i a la protecció de l'aqüífer.

Dirección General de Cooperación / Natalia Riera / Territorios Palestinos

Con el objetivo de formar a profesionales y gestores de las administraciones públicas de países mediterráneos para que promuevan, desde sus instituciones, la implantación de políticas y estrategias de apoyo a una gestión medioambiental sostenible en el sector turístico, se organizó el Seminario Avanzado sobre Gestión Medioambiental de la Actividad Turística.

Este seminario, celebrado el pasado mes de noviembre en la Universitat de les Illes Balears, tuvo como asistentes a profesio-

nales y funcionarios de las administraciones públicas de Marruecos, Albania, Argelia, Bosnia y Herzegovina, Egipto, Jordania, Líbano, Serbia y Montenegro, Territorios Palestinos, Túnez y Turquía.

Uno de los principales objetivos del curso fue mostrar la experiencia desarrollada en las Illes Balears en la implantación del Sistema Comunitari de Gestión y Auditoria Mediambientales (EMAS) en empresas turísticas.

Proyecto de Seguridad Alimentaria y Creación de Puestos de Trabajo en la Franja de Gaza

La agricultura es un sector fundamental en la economía palestina y emplea a un porcentaje importante de su población. Como la agricultura de regadío es la más extendida en la zona, y la mayor parte de la producción la consumen sus habitantes, es del todo necesario preservar los recursos hídricos. Por otro lado, la elevada tasa de desempleo y el declive en los ingresos de las familias sitúa a muchas de ellas por debajo del umbral de la pobreza.

En los años 2003 y 2004, el Govern de les Illes Balears col·laborà en el Projecte de Seguretat Alimentària i Creació de Puestos de Trabajo en la zona media de la franja de Gaza. Este proyecto tuvo como objetivo principal la reconstrucción de infraestructuras agrarias y de extracción de agua, dañadas como resultado de la severa situación vivida en la franja de Gaza.

En la primera fase (2003), la aportación balear se destinó a apoyar la producción de un vivero, a recuperar un pozo agrícola, a rehabilitar 10 invernaderos y a instalar sistemas de riego por goteo. Además, se impartió un curso intensivo de formación a agricultores y técnicos agrónomos, sobre gestión sostenible del agua, gestión y control de fertilizantes, pesticides y sistemas de desalinización.

En la segunda fase (2004), se continuó con la reconstrucción y la reparación de infraestructuras agrícolas y de agua, se apoyó la producción agrícola (principalmente cítricos y palmeras), se fomentó el tratamiento de aguas residuales para uso agrícola y el uso de fangos residuales como fertilizantes, y se prosiguió la formación y capacitación de agricultores y técnicos.

La población rural y desempleada de la zona media de la franja de Gaza fue la beneficiaria de este programa: se crearon nuevos puestos de trabajo, los agricultores aumentaron sus ingresos, se fortaleció la seguridad alimentaria de la zona y se contribuyó al ahorro de agua y a la protección del acuífero.